

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА”
(для спеціалістів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено доцентами кафедри загальної та практичної психології
К. Л. Мілотіною та О. Л. Шопшею

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
(протокол № 1 від 19.09.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Мілотіна К. Л., Шопша О. Л. Навчальна програма дисципліни “Психологічна служба” (для спеціалістів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 28 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Психологічна служба”, плани семінарських і практичних занять, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним із важливих напрямів у програмі професійної підготовки психологів є вивчення дисципліни “Психологічна служба”.

Основна мета дисципліни — розкрити роль та закономірності діяльності психологічних служб.

Завдання дисципліни: допомогти студентам усвідомити місце і роль практичної психології в системі психологічних наук; опанувати основні підходи до організації і діяльності психологічних служб, враховувати їх специфіку в різних соціальних сферах; набути умінь і навичок ефективного виконання основних видів професійної діяльності практикуючого психолога з урахуванням основних принципів взаємодії практичного психолога і клієнта.

З метою глибокого засвоєння знань та їх практичного закріплення програмою передбачені семінарські та практичні заняття. Контроль за ефективністю вивчення курсу здійснюється за допомогою виконання контрольних завдань та курсової роботи.

Рекомендована література до семінарських і практичних занять допоможе розширити та поглибити знання студентів з курсу “Психологічна служба”.

У результаті вивчення курсу студенти повинні *знати:*

- основні документи, що регламентують діяльність психологічної служби в Україні;
- основні етапи розвитку практичної психології;
- основні види роботи практичного психолога;
- етичні засади в роботі практичного психолога;

вміти:

- визначати професійно значущі властивості для практичного психолога;
- планувати психологічну роботу;
- розраховувати час на виконання різних видів робіт.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Загальні проблеми психологічної служби
1	Теоретичні основи практичної психології
2	Основні напрямки практичної психології
3	Психологічна проблема як категорія практичної психології
4	Життєва ситуація особистості як категорія практичної психології
5	Особливості діяльності практикуючого і практичного психолога
	Змістовий модуль II. Види і принципи професійної діяльності практичних психологів
6	Загальна характеристика професійної діяльності практичних психологів
7	Принципи професійної діяльності практичних психологів
8	Методи дослідження практичних психологів
9	Становлення і розвиток професіоналізму
	Змістовий модуль III. Завдання та особливості діяльності психологічних служб
10	Розвиток практичної психології як національної системи психологічних служб
11	Особливості управління національною системою психологічних служб
Разом	годин: 81

ЗМІСТ
дисципліни
“ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА”

Змістовий модуль I. Загальні проблеми психологічної служби

Тема 1. Теоретичні основи практичної психології

Предмет і завдання практичної психології. Психологічна допомога як змістовна основа психологічної служби.

Практична психологія як галузь професійної діяльності, її орієнтованість на психологічну практику. Підходи до розуміння взаємозв'язку практичної психології і психологічної практики.

Література: основна [1; 5; 27; 42; 43; 53];
додаткова [70; 71; 73; 87]

Тема 2. Основні напрямки практичної психології

Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології. Психодинамічний напрям (класичний психоаналіз З. Фрейда, К. Юнга і А. Адлера, Е. Фромма та неофрейдизм).

Поведінковий напрям (Дж. Уотсон, Е. Торндайк та ін..).

Когнітивний напрям (раціонально-емотивна терапія А. Елліса, когнітивна психотерапія А. Бека, реальнісна терапія).

Гуманістична психотерапія, некласичні напрями психологічної допомоги та англomовна християнська психотерапія (екзистенційна психотерапія та консультування, роботи К. Роджерса, гештальттерапія, трансперсональна терапія С. Грофа, християнська психотерапія тощо).

Основні етапи становлення та розвитку практичної психології в Україні.

Література: основна [1; 5; 8; 27; 36; 42; 43; 52; 53; 67];
додаткова [70; 71; 73; 74; 75; 87]

Тема 3. Психологічна проблема як категорія практичної психології

Поняття психологічної проблеми. Зміст психологічної проблеми. Співвідношення життєвої та психологічної проблеми. Психологічна проблема як складова життєвої проблеми (особистості, групи).

Багатоаспектність життєвих (організаційних) ситуацій та психологічної проблематики особистості (групи, організації).

Типологія психологічних проблем за рівнем їх усвідомлення суб'єктом або оточуючими його людьми (у тому числі й психологом). Усвідомлення психологічної проблеми як підстава для звертання по допомогу до практикуючого психолога. Роль психолога у наданні клієнтові допомоги у глибокому усвідомленні власної проблематики.

Типологія психологічних проблем за змістом (спілкування та міжособистісні стосунки між людьми; саморозвиток та самоідентифікація тощо).

Типологія психологічних проблем залежно від їх значення для подальшої долі людини (критичні, значущі та малозначущі).

Типологія психологічних проблем за основними сферами активності людини (сімейні, професійні, особисті тощо).

Література: основна [2; 12; 15; 30; 41];
додаткова [69; 70; 73; 74; 75; 94]

Тема 4. Життєва ситуація особистості як категорія практичної психології

Поняття життєвої ситуації як проблеми психології. Основні складові життєвої ситуації: об'єктивні (сприйняття життєвих обставин особи іншими людьми; сукупність об'єктивних чинників, що на неї впливають, тощо); та суб'єктивні компоненти (психологічна ситуація як усвідомлення суб'єктом обставин своєї життєдіяльності).

Роль практикуючого психолога в дослідженні обставин життя клієнта, матеріальних і соціальних чинників його поведінки. Співвідношення життєвої ситуації та соціальної ситуації розвитку. Вплив на життєву ситуацію особистості двох груп процесів: соціальних процесів, що відбуваються в суспільстві, і природних соціальних ситуацій, в яких функціонує особистість (хвороба, життєвий контекст, стресогенні та психотравмуючі фактори довкілля тощо).

Аналіз життєвої ситуації в контексті життєвого шляху особистості. Життєвий шлях особистості як поступове виникнення та розв'язання життєвих ситуацій особистістю. Поняття життєвої перспективи та життєвої стратегії особистості. Співвідношення життєвого шляху особистості та її долі. Соціальна активність особистості та проблеми

її життєвого шляху. Психологічна допомога особистості в контексті життєтворчості.

Література: основна [2; 15; 30; 41];
додаткова [70; 73; 75; 94; 99]

Тема 5. Особливості діяльності практикуючого і практичного психолога

Співвідношення понять “практикуючий психолог”, “психолог-практик”, “практичний психолог”.

Практикуючий психолог як спеціаліст, який працює як дослідник і як практик. Статус практикуючого психолога в зарубіжній і вітчизняній психологічній практиці. Основні проблеми в діяльності практикуючих психологів у вітчизняній психологічній практиці: професійно-організаційні; професійно-сміслові.

Література: основна [27; 39; 40; 42; 49];
додаткова [69; 70; 73; 74; 75; 94; 99]

Змістовий модуль II. Види і принципи професійної діяльності практичних психологів

Тема 6. Загальна характеристика професійної діяльності практичних психологів

Основні види професійної діяльності практичного психолога: просвітницька; профілактична; психодіагностика; психологічна корекція; психологічне консультування тощо. Поняття про психологічну допомогу особистості (групі, організації).

Просвітницька робота як формування психологічної культури населення, керівників і працівників організацій.

Профілактична робота як забезпечення психічного здоров'я населення, керівників та працівників організацій, попередження відхилень у розвитку особистості (групи, організації), виникнення конфліктів та напруження в міжособистісних стосунках тощо.

Діагностична робота як психологічне обстеження населення, керівників та працівників організацій, моніторинг змісту та умов індивідуального (групового, організаційного) розвитку, вивчення причин, що ускладнюють діяльність і спілкування між людьми.

Психокорекційна робота як усунення відхилень в індивідуальному (груповому, організаційному) розвитку, здійсненні професійної діяльності, у налагодженні міжособистісних стосунків, сприяння у формуванні позитивної життєвої програми та життєвої перспективи.

Психологічне консультування як психологічна допомога людям у скрутних життєвих ситуаціях.

Взаємодія і взаємодоповнюваність основних форм роботи практичного психолога.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [70; 73–75; 76; 87]

Тема 7. Принципи професійної діяльності практичних психологів

Відображення у принципах діяльності практичного психолога основних установок професійної діяльності, теоретико-методичних основ діяльності психолога-практика.

Основні групи принципів: принципи, які відображають ставлення до клієнта; принципи, які відображають основи взаємодії між психологом і клієнтом; етичні принципи

Література: основна [3; 7; 23; 27; 29; 35; 47; 50; 54];
додаткова [69; 73; 74; 76; 83; 89; 92; 96; 99]

Тема 8. Методи дослідження практичних психологів

Недостатність методів об'єктивної експериментальної психології (суб'єкт-об'єктних методів) для розв'язання завдань практичної психології. Значущість суб'єкт-суб'єктних методів пізнання. Пріоритетність описово-аналітичного, якісного підходу в описі матеріалу.

Література: основна [3; 7; 27; 29; 39; 47; 54];
додаткова [70; 71–74; 76–82; 99]

Тема 9. Становлення і розвиток професіоналізму

Закономірності становлення і розвитку професіонала, загальні для різних професій. Рівні, етапи, ступені професіоналізму. Чинники впливу на досягнення вершин професіоналізму.

Специфіка професіоналізму в різних видах діяльності. Сфери професіоналізму. Професійно важливі якості. Професійна свідомість,

мислення людини. Особливості професіоналізму, зумовлені середовищем, віком.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [70; 73; 74; 99]

Змістовий модуль III. Завдання та особливості діяльності психологічних служб

Тема 10. Розвиток практичної психології як національної системи психологічних служб

Функціонування і розвиток практичної психології як системи психологічних служб.

Завдання психологічної служби. Особливості організації та функціонування психологічної служби в різних соціальних сферах. Нерівномірність становлення психологічних служб у різних соціальних сферах (організаційне оформлення, кадрове забезпечення тощо). Відсутність усталеної структури української практичної психології.

Напрями діяльності психологічних служб у системі освіти, у системі соціальних служб для молоді, у системі охорони здоров'я, в органах внутрішніх справ, у сфері політики, в бізнесі тощо.

Література: основна [21; 40; 42; 43];
додаткова [76; 78; 99]

Тема 11. Особливості управління національною системою психологічних служб

Характеристика основних рівнів управління національною системою психологічних служб: центральний, обласний, міський (районний). Особливості відносин психологічних служб, що функціонують у різних соціальних сферах.

Основні функції органів управління. Основні проблеми, які існують в управлінні національною системою психологічних служб в Україні.

Література: основна [40; 42];
додаткова [70; 72; 73; 90]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Практична психологія як галузь психології

Семінарське заняття 1. Зміст та особливості практичної психології

1. Поняття про теоретичну, прикладну та практичну психологію.
2. Основні завдання практичної психології як галузі професійної діяльності.
3. Взаємозв'язок між практичною психологією і психологічною практикою.

Література: основна [1; 5; 8; 27; 36; 42; 43; 51; 52; 67];
додаткова [70; 71; 73–75; 87]

Тема 2. Основні поняття практичної психології

Семінарське заняття 2. Психологічна проблема як базова категорія практичної психології

1. Поняття про психологічну проблему особистості (групи, організації).
2. Типологія психологічних проблем особистості (групи, організації).
3. Співвідношення життєвої та психологічної проблем.

Література: основна [2; 12; 15; 30; 41];
додаткова [70; 73–75; 78; 87]

Семінарське заняття 3. Характеристика життєвої ситуації особистості

1. Поняття про життєву ситуацію особистості.
2. Основні складові життєвої ситуації особистості.
3. Аналіз життєвої ситуації в контексті життєвого шляху особистості.

Література: основна [2; 12; 15; 30; 41];
додаткова [70; 73–75; 76; 87]

Тема 3. Практикуючий і практичний психолог: зміст та особливості діяльності

Семінарське заняття 4. Зміст та особливості діяльності практикуючих і практичних психологів

1. Співвідношення понять “практикуючий психолог”, “психолог-практик”, “практичний психолог”.
2. Статус практикуючих і практичних психологів у зарубіжній психологічній практиці.
3. Труднощі в діяльності вітчизняних практикуючих і практичних психологів.

Література: основна [27; 39; 40; 42; 49];
додаткова [70; 73–75; 76; 99]

Тема 4. Види професійної діяльності практичних психологів

Семінарське заняття 5. Характеристика основних видів професійної діяльності практичного психолога

1. Поняття про психологічну допомогу особистості (групи, організації).
2. Характеристика основних видів професійної діяльності практичного психолога.
3. Обумовленість змісту та виду професійної діяльності практичного психолога типом психологічної проблеми клієнта.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [70; 72; 73; 75; 99]

Практичне заняття 1. Особливості просвітницької діяльності практичного психолога

1. Зміст і завдання просвітницької діяльності практичного психолога.
2. Характеристика основних видів просвітницької діяльності практичного психолога.
3. Моделювання та аналіз основних бар'єрів, які виникають у процесі просвітницької діяльності практичних психологів.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [76; 78; 99]

Практичне заняття 2. Діагностична робота практичного психолога

1. Зміст та основні функції діагностичної роботи практичного психолога.
2. Основні види діагностичних методик у роботі практичного психолога.
3. Аналіз, інтерпретація та використання практичним психологом результатів діагностичного обстеження.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 47; 50; 53; 57];
додаткова [76; 78; 99]

Практичне заняття 3. Психокорекційна робота в діяльності практичного психолога

1. Поняття про психокорекційну роботу практичного психолога.
2. Основні напрямки психокорекційної роботи в діяльності практичного психолога.
3. Технологія розробки психокорекційних програм.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [70; 73–75; 76; 78; 87]

Практичне заняття 4. Особливості консультативної роботи практичного психолога

1. Зміст і функції психологічного консультування.
2. Основні види психологічного консультування.
3. Технологія проведення індивідуальної бесіди як основної форми психологічного консультування.

Література: основна [3; 11; 13; 17; 21; 34; 46; 50; 53; 57];
додаткова [70; 73–75; 76; 87]

Тема 5. Принципи професійної діяльності та методи дослідження практичних психологів

Семінарське заняття 7. Характеристика основних принципів професійної діяльності практичних психологів

1. Загальна характеристика принципів професійної діяльності практикуючих і практичних психологів.
2. Принципи професійної діяльності, які відображають ставлення практичного психолога до клієнта.

3. Принципи професійної діяльності, які відображають основи взаємодії психолога і клієнта.
4. Етичні принципи професійної діяльності практичного психолога.

Література: основна [3; 7; 23; 27; 29; 35; 39; 47; 50; 54];
додаткова [76; 78; 94]

Практичне завдання 5. Дотримання принципів професійної діяльності практичними психологами в різних видах їхньої діяльності

1. Дотримання принципів професійної діяльності у процесі проведення практичними психологами діагностичної роботи, аналізу, інтерпретації та використання її результатів.
2. Особливості врахування принципів професійної діяльності у процесі психологічного консультування практичними психологами.
3. Аналіз урахування принципів професійної діяльності у процесі виконання практичними психологами психокорекційної роботи.

Література: основна [3; 7; 23; 27; 29; 35; 39; 47; 50; 54];
додаткова [70; 73; 76; 78; 94]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. табл.).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер варіанта контрольної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Чим відрізняються між собою теоретична, прикладна та практична психологія?

2. Який взаємозв'язок існує між психологічною та життєвою проблемами особистості (групи)?
3. У чому полягає просвітницька та профілактична робота практичного психолога?

Варіант 2

1. На яких основних принципах має будуватися професійна діяльність практичного психолога?
2. Які основні завдання практичної психології в системі освіти та в соціальних службах для молоді?
3. У чому полягає взаємозв'язок практичної психології та психологічної практики?

Варіант 3

1. За якими основними критеріями класифікують психологічні проблеми особистості (групи)?
2. Як має бути організована практичним психологом діагностична робота?
3. Чи існує відмінність між методами досліджень теоретичного (академічного) та практичного психологів?

Варіант 4

1. Якими особливостями характеризується діяльність практичного психолога в системі охорони здоров'я?
2. Чи має практична психологія свої специфічні завдання?
3. Які фактори визначають особливості життєвої ситуації особистості (групи)?

Варіант 5

1. Яке основне призначення психокорекційної роботи практичного психолога?
2. Чи існують відмінності в підготовці практичних психологів для різних соціальних сфер?
3. Які основні функції практичного психолога у сферах державної служби та політики?

Варіант 6

1. Охарактеризуйте основні теоретико-методологічні підходи західної практичної психології.

2. Яке співвідношення між життєвою ситуацією та життєвим шляхом особистості?
3. Види психологічного консультування.

Варіант 7

1. Відмінності між основними організаційними моделями діяльності психологічних служб.
2. У чому полягає робота практичного психолога в органах внутрішніх справ?
3. Розкрийте особливості розвитку практичної психології в Україні.

Варіант 8

1. Основні відмінності між практикуючим і практичним психологом.
2. Чим психологічне консультування відрізняється від психотерапії?
3. Як здійснюється ліцензування діяльності практичних психологів?

Варіант 9

1. Охарактеризуйте основні напрями діяльності практичного психолога у сфері бізнесу.
2. Які основні завдання психологічної служби в системі освіти?
3. Опишіть структуру психологічної служби системи освіти.

Варіант 10

1. Як ви розумієте поняття “психологічне здоров’я”?
2. Дайте визначення, що таке психологічна культура особистості, психологічна культура психолога.
3. Перерахуйте специфічно важливі професійні якості практикуючого психолога.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття про теоретичну, прикладну та практичну психологію.
2. Відмінність та взаємозв'язок теоретичної, прикладної та практичної психології.

3. Предмет і завдання практичної психології.
4. Практична психологія як галузь професійної діяльності.
5. Основні завдання практичної психології.
6. Взаємозв'язок практичної психології та психологічної практики.
7. Основні завдання практичної психології як професійної діяльності.
8. Основні завдання практичної психології як галузі психологічної науки.
9. Особливості розвитку практичної психології на Заході.
10. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: психодинамічний напрям.
11. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: поведінковий напрям.
12. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: когнітивний напрям.
13. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: гуманістична психотерапія.
14. Розвиток і становлення практичної психології в Україні.
15. Психологічна проблема особистості (групи) як категорія практичної психології.
16. Співвідношення життєвої та психологічної проблеми.
17. Типологія психологічних проблем за рівнем їх усвідомлення суб'єктом або оточуючими його людьми.
18. Психологічна допомога як змістовна основа психологічної служби.
19. Типологія психологічних проблем за змістом.
20. Типологія психологічних проблем залежно від їх значення для подальшої долі людини.
21. Типологія психологічних проблем за основними сферами активності людини.
22. Життєва ситуація особистості як базова категорія прикладної психології.
23. Основні складові життєвої ситуації особистості.
24. Співвідношення життєвої ситуації та соціальної ситуації розвитку.
25. Аналіз життєвої ситуації в контексті життєвого шляху особистості.
26. Життєтворчість і психологічна допомога особистості.

27. Практикуючий психолог і практичний психолог: спільні та відмінні характеристики.
28. Особливості діяльності академічного та практикуючого психолога.
29. Труднощі в діяльності практикуючого психолога у вітчизняній психологічній практиці.
30. Основні труднощі в діяльності практикуючих психологів у вітчизняній психологічній практиці.
31. Основні види професійної діяльності практикуючого психолога.
32. Просвітницька робота практикуючого психолога.
33. Підходи до розуміння взаємозв'язку практичної психології і психологічної практики.
34. Профілактична робота практикуючого психолога.
35. Діагностична робота практикуючого психолога.
36. Психокорекційна робота практикуючого психолога.
37. Психологічне консультування як вид діяльності практикуючого психолога.
38. Основні напрямки психокорекційної роботи в діяльності практичного психолога.
39. Поняття “психологічне здоров'я”.
40. Технологія розробки психокорекційних програм.
41. Принципи діяльності практикуючого психолога.
42. Основні етапи становлення та розвитку практичної психології в Україні.
43. Принципи діяльності практикуючого психолога, які відображають ставлення до клієнта.
44. Принципи діяльності практикуючого психолога, які відображають основи взаємодії психолога і клієнта.
45. Етичні принципи в діяльності практикуючого психолога.
46. Методи досліджень практикуючого психолога.
47. Поняття психологічної проблеми.
48. Зміст психологічної проблеми
49. Організаційно-методичні основи діяльності практикуючих психологів.
50. Особливості підготовки практикуючих психологів для різних соціальних сфер.
51. Технологія проведення індивідуальної бесіди як основної форми психологічного консультування.
52. Проблема ліцензування діяльності практикуючих психологів.

53. Розвиток практичної психології як національної системи психологічних служб.
54. Нерівномірність розвитку психологічної служби в різних соціальних сферах.
55. Організаційні моделі діяльності психологічних служб.
56. Співвідношення життєвої та психологічної проблеми.
57. Переваги і недоліки внутрішньоорганізаційної моделі діяльності психологічних служб.
58. Переваги і недоліки зовнішньоорганізаційної моделі діяльності психологічних служб.
59. Види психологічного консультування.
60. Етичні принципи професійної діяльності практичного психолога.
61. Структура управління національною системою психологічних служб.
62. Основні функції органів управління національною системою психологічних служб.
63. Організація психологічної служби в системі освіти.
64. Характеристика основних видів професійної діяльності практичного психолога.
65. Основні види робіт практичного психолога з педагогічним колективом, учнями та батьками.
66. Психологічна проблема як складова життєвої проблеми (особистості, групи).
67. Особливості врахування принципів професійної діяльності у процесі психологічного консультування практичними психологами.
68. Організація психологічної служби в системі соціальних служб для молоді.
69. Особливості роботи практичного психолога в системі соціальних служб для молоді.
70. Умовленість змісту та виду професійної діяльності практичного психолога типом психологічної проблеми клієнта.
71. Організація психологічної служби в системі охорони здоров'я.
72. Основні напрями роботи практичного психолога в системі охорони здоров'я.
73. Поняття життєвої ситуації як проблеми психології.
74. Організація психологічної служби у сферах державної служби та політики.
75. Організація психологічної служби в органах внутрішніх справ.

76. Основні напрями роботи практичного психолога в органах внутрішніх справ.
77. Характеристика основних видів просвітницької діяльності практичного психолога.
78. Роль практикуючого психолога в дослідженні обставин життя клієнта, матеріальних і соціальних чинників його поведінки
79. Організація психологічної служби у сфері бізнесу.
80. Психологічна допомога особистості в контексті життєтворчості.
81. Аналіз, інтерпретація та використання практичним психологом результатів діагностичного обстеження.
82. Основні напрями роботи практичного психолога у сфері бізнесу.
83. Основні напрями психокорекційної роботи в діяльності практичного психолога.
84. Дотримання принципів професійної діяльності у процесі проведення практичними психологами діагностичної роботи, аналізу, інтерпретації та використання її результатів
85. Співвідношення понять “практикуючий психолог”, “психолог-практик”, “практичний психолог”.
86. Статус практикуючого психолога в зарубіжній і вітчизняній психологічній практиці.
87. Аналіз урахування принципів професійної діяльності у процесі виконання практичними психологами психокорекційної роботи.
88. Особливості роботи практичного психолога в органах внутрішніх справ.
89. Відмінності психологічного консультування та психотерапії.
90. Професійні якості практичного психолога.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Абрамова Г. С.* Введение в практическую психологию. — М.: Междунар. пед. акад., 1994. — 237 с.
2. *Абульханова-Славская К. А.* Стратегия жизни. — М., 1991.
3. *Айві А.* Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта: Навч. посіб: Пер. з англ. — К.: Сфера, 1998. — 342 с.
4. *Алешина Ю. Е.* Семейное и индивидуальное психологическое консультирование. — М.: РИЦК “Социальное здоровье России”, 1993. — 172 с.

5. *Берн Э.* Транзактний анализ и психотерапия. — СПб.: Братство, 1992.
6. *Блейхер В. М., Крук И. В.* Патофизиологическая диагностика. — К.: Здоровья, 1986. — 142 с.
7. *Бовть О. Б.* Психокорекційна робота з попередження агресивності дітей молодшого шкільного віку // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 21–22.
8. *Бондаренко О. Ф.* Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь ун-тів. — Харків: Фоліо, 1996. — 237 с.
9. *Бурлачук Л. Ф.* Исследование личности в клинической психологии. — К.: Выща шк., 1979. — 176 с.
10. *Васютинський В. О.* Вибір влади: між ідеологією і психологією // Українські варіанти. — 1998. — № 2. — С. 34–36.
11. *Введение в практическую социальную психологию:* Учеб. пособие для вузов. — 2-е изд., испр. / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьева. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
12. *Воронин В. Н., Князев В. Н.* К определению психологического понятия ситуации // Актуальные вопросы организационно-психологического обеспечения работы с кадрами. — М., 1989. — С. 121–126.
13. *Гаджиева Н. М., Никитина Н. Н., Кислинская Н. В.* Основы самосовершенствования: Тренинг самосознания. — Екатеринбург: Деловая кн., 1998. — 144 с.
14. *Гильбух Ю. З.* Учитель и психологическая служба школы. — К.: Ин-т психологии АПН Украины, 1993. — 142 с.
15. *Головаха Е. И.* Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. — К., 1988.
16. *Данчева О. В., Швалб Ю. М.* Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. — 270 с.
17. *Долинська Л. В., Летченко М. В., Чепелева Н. В., Уманець Л. І.* Активні методи в роботі практичного психолога: Навч. посіб. — К., 1994. — 80 с.
18. *Елизаров А. Н.* Телефон доверия: работа психолога-консультанта с родителями в ситуации родительско-юношеских конфликтов // Вопр. психологии. — 1995. — № 3. — С. 38–45.
19. *Жутикова Н. В.* Учителю — о практике психологической помощи. — М.: Просвещение, 1988. — 172 с.

20. *Имидж лидера: Психологическое пособие для политиков* / Под ред. Е. В. Егоровой-Гартман. — М., 1994. — 265 с.
21. *Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юрченко Т. П.* Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Метод. рекомендації для психологів-практиків. — К.: Мінчорнобиль, 1995. — 46 с.
22. *Карамушка Л. М.* Модель психологічного консультування керівників закладів середньої освіти з проблеми психологічної готовності до управління // Психологія на перетині тисячоліть: Зб. наук. пр. учасників П'ятих Костюківських читань. — К., 1998. — Т. 1. — С. 569–577.
23. *Карамушка Л. М.* Особливості психологічного консультування керівників освітніх закладів з проблем управління // Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: Матеріали методолог. семінару АПН України. Київ, 12 листопада 1998 р. — К., 1998. — С. 202–208.
24. *Карамушка Л. М.* Психологічні основи управління в системі середньої освіти: Навч. посіб. — К.:ІЗМН, 1997. — 180 с.
25. *Карамушка Л. М., Фролов М. О.* Підготовка шкільних психологів до розв'язання проблем управління школою // Психологічна служба в системі освіти: проблеми та перспективи: Тези Міжрегіон. наук. практ. конф. — Запоріжжя; К., 1994. — Ч. 1. — С. 49–50.
26. *Карвасарский Б. Д.* Медицинская психология. — Л.: Медицина, 1982. — 272 с.
27. *Кісарчук З. Г.* Теоретико-методологічні проблеми діяльності практикуючого психолога // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997.
28. *Коновалова В. Е.* Правовая психология: Учеб. пособие. — Харьков: Основа, 1990. — 198 с.
29. *Коняева А. П., Лисенко В. П., Тітова Т. М., Фурман А. В.* Етичний кодекс товариства психологів України. — К.; Донецьк, 1993. — 8 с.
30. *Коржова Е. Ю.* Методика “Психологическая автобиография” в психодиагностике жизненных ситуаций. — К., 1994.
31. *Кулагин Б. В.* Основы профессиональной психодиагностики. — Л.: Медицина, 1984. — 216 с.

32. *Лидерство: Психологические проблемы в бизнесе (По материалам американских исследований)* / Под ред. Т. Н. Ушаковой. — Дубна: Издат. центр “Феникс”, 1997. — 176 с.
33. *Максимова Н. Ю., Милютіна К. Л., Пісхун В. М. Основи дитячої патопсихології: Навч. посіб.* — К.: Перун, 1996. — 464 с.
34. *Марасанов Г. И. Социально-психологический тренинг.* — 3-е изд., испр. и доп. — М.: Совершенствование, 1998. — 208 с.
35. *Матвійчук О. С. Психокорекційний тренінг як засіб профілактики девіантної поведінки підлітків // Практична психологія та соціальна робота.* — 1997. — Жовт. — С. 23–25.
36. *Мей Р. Искусство психологического консультирования: Пер. с англ.* — М.: Класс, 1994. — 144 с.
37. *Общая психодиагностика: основы психодиагностики, немедицинской психотерапии и психологического консультирования /* Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. — М.: Из-дво МГУ, 1987. — 304 с.
38. *Осадько О. Ю. Теоретичні та методичні засади підготовки практичних психологів до консультування // Практична психологія: теорія, методи, технології.* — К., 1997. — С. 200–209.
39. *Панок В. Г. Концептуальні питання підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації психологів-практиків // Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики.* — К.: ІСДО, 1996. — С. 18–41.
40. *Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби // Вісн. АПН України. Педагогіка і психологія.* — 1994. — № 2/3. — С. 17–27.
41. *Панок В. Г. Теоретичні підходи до побудови системи понять практичної психології // Практ. психологія: теорія, методи, технології.* — К., 1997. — С. 7–17.
42. *Панок В. Г. Українська практична психологія: визначення, структура та завдання // Практ. психологія та соціальна робота.* — 1997. — Жовт. — С. 8–10.
43. *Перший Всеукраїнський конгрес з практичної психології (27–30 вересня 1994 р.): Тези доп. та повідомл.* — Херсон, 1994. — 392 с.
44. *Положение о психологе органов внутренних дел (проект) // Психопедагогика в правоохранительных органах.* — 1996. — № 1.
45. *Примерное положение о психологической лаборатории исправительно-трудового учреждения // Психопедагогика в правоохранительных органах.* — 1996. — № 1.

46. *Психологическая* помощь и консультирование в практической психологии / Под ред. М. К. Тутушкиной. — СПб.: Дидактика Плюс, 1998. — 348 с.
47. *Психологические* программы развития личности в подростковом и старшем школьном возрасте: Пособие для школьных психологов / Под общ. ред. И. В. Дубровиной. — М.: Издат. центр “Академия”, 1995. — 123 с.
48. *Психолого-педагогічна* наука і суспільна ідеологія // Матеріали методолог. семінару АПН України. Київ, 12 листоп. 1998 р. — К.: Гнозис, 1998. — 605 с.
49. *Рабочая* книга школьного психолога / Под ред. М. В. Дубровиной. — М.: Просвещение, 1991. — 303 с.
50. *Рогов Е. И.* Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. — М.: Владос, 1995. — 529 с.
51. *Роджерс К.* Клиент-центрированная терапия: Пер. с англ. — М.: Рефлбук, 1997. — 320 с.
52. *Роджерс К.* О групповой психотерапии: Пер. с англ. — М.: Гиль-Эстель, 1993. — 224 с.
53. *Самоукина Н.* Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. — М.: ИНТОР, 1997. — 192 с.
54. *Словарь-справочник* по психологической диагностике / Сост. Л. Ф. Бурлачук, С. В. Морозов. — К.: Наук. думка, 1989. — 200 с.
55. *Слюсаревский Н. Н., Карамушка Л. Н., Федоришин А. Б.* Слово, рисунок, цвет: Психологический анализ наглядных средств политической агитации. — К.: АТ “Реклама”, 1995. — 178 с.
56. *Советы* психолога менеджеру: Учеб. пособие / Под ред. М. К. Тутушкиной. — СПб.: ГАСУ, 1994. — 195 с.
57. *Соловьева О. В.* Стратегии работы психолога-практика: Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. — М.: Смысл, 1996. — С. 35–45.
58. *Соціальна* робота з дітьми, молоддю, жінками, різними категоріями сімей (з досвіду центрів соціальних служб для молоді країни) / Упоряд. Р. Г. Драпушко, З. Г. Зайцев, А. Г. Зінченко та ін. — К., 1998.
59. *Соціальна* робота з молоддю в Україні // Зб. інформ. метод. матеріалів / За ред. І. Д. Звереві. — К., 1997.

60. *Терлецька Л. Г.* Ігри, в які грають дорослі (досвід навчання практичних психологів системи освіти) // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 220–226.
61. *Тобиас Л.* Психологическое консультирование и менеджмент: Взгляд клинициста: Пер. с англ. — М.: Класс, 1997. — 160 с.
62. *Управленческое консультирование*: Пер. с англ. — 2-е изд., перераб. / Под ред. М. Кубра. — М.: СП “Интерэксперт”, 1992. — Т. 1. — 319 с.; Т. 2. — 350 с.
63. *Хей Л.* Полюби себя, исцели свою жизнь: Пер. с англ. — 1996. — 185 с.
64. *Чепелева Н.* Розвиток професійної компетентності майбутніх практичних психологів // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 1998. — С. 106.
65. *Шумакова Л. П.* Розвиток особистості психолога-практика в процесі активного соціально-психологічного навчання. — Херсон: Південно-Український РІПО, 1995. — 30 с.
66. *Яковенко С. І.* Підготовка психологів для роботи в органах внутрішніх справ // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 126–136.
67. *Яценко Т. С.* Теоретичні передумови психологічної практики // Вісн. АПН України. — 1994. — № 1. — С. 66–74.
68. *Яценко Т., Коновальчук В., Аврамченко С.* Проблема особистісної психокорекції психологів-практиків // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 1998. — С. 114–115.

Додаткова

69. *Балл Г. О.* Категорія “культура особистості” в аналізі гуманізації загальної та професійної освіти // Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи: Зб. наук. пр. / За ред. І. А. Зязюна та Н. Г. Ничкало. — К., 2003. — С. 51–61.
70. *Басова Н. В.* Педагогика и практическая психология. — Ростов н/Д: Феникс, 2000. — 416 с.
71. *Бардиан А. М.* Первоначальные стадии формирования убеждения // Тезисы докладов на I съезде Общества психологов (29 июня — 4 июля 1959 г.) АПН РСФСР / За ред. В. В. Давыдова. Вып. I. — М.: Изд-во АПН РСФСР, о-во психологии, 1959. — С. 32–34.

72. *Битянова М. Р.* Организация психологической работы в школе. — М.: Совершенство, 1998. — 298 с.
73. *Гальперин П. Я.* Введение в психологию. — М., 1976. — С. 35–41.
74. *Гиппенрейтер Ю. Б.* Введение в общую психологию: Курс лекций. — М.: 1996. — С. 336.
75. *Годфруа Ж.* Что такое психология: В 2 т.: Пер. с фр. — М.: Мир, 1992. — Т. 1 — 496 с.
76. *Етичний кодекс психолога* (Прийнято на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 18 грудня 1990 р.). — Тернопіль, 1996.
77. *Загальна Декларація прав людини* (Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р.)
78. *Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників, для яких встановлені кваліфікаційні категорії: Практичний психолог.* // Інформ. зб. Міністерства освіти України. — 1994. — № 5–6. — С. 46–48.
79. *Колмогорова Л. С.* Становление психологической культуры школьника // Вопросы психологии. — 1991. — № 1. — С. 37–41.
80. *Колмогорова Л. С., Григорьевская Н. Н., Модина И. А.* Играя и общаясь, познаём мир и себя // Человековедение: 1 класс: Пособие для психологов, педагогов. — Барнаул, 1996. — 75 с.
81. *Коломинский Я. Л.* Психология детского коллектива: Система личностных взаимоотношений. — Минск: Нар. osveta, 1989. — 239 с.
82. *Конвенція про права дитини* (Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН) // Актуальні проблеми психології. — Т. 1. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — К.: Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, 2002. — С. 32–36.
83. *Москальова А. С.* Психологічна культура як необхідний чинник здорового способу життя студентської молоді // Вісн. Чернігів. держ. педагог. ун-ту. Серія: Психологічні науки. — Вип. 31., Т. II. — Чернігів, 2005. — С. 154–159.
84. *Москальова А. С.* Розвиток психологічної культури персоналу організацій // Актуальні проблеми психології. — Т. 1. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія: Зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. — К.: Міленіум, 2005. — Част. 15. — С. 84–87.

85. *Москальова А. С.* Психологічна культура — як необхідний фактор формування особистості // Пробл. сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. статей: Вип. 4. — К.: Пед. преса, 2002. — С. 152–157.
86. *Обозов Н. Н.* Психологическая культура взаимных отношений. — М.: Знание, 1986. — 47 с.
87. *Овчарова Р. В.* Практическая психология образования: Учеб. пособие для студ. психол. фак. ун-тов. — М.: Изд. центр “Академия”, 2003. — 448 с.
88. *Практикум по общей экспериментальной психологии* / Под ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. — 2-е изд., доп. и перераб. — СПб.: Питер, 2005. — С. 324–328.
89. *Практическая психология образования: Учебник для студ. высш. и средн. спец. учеб. завед.* / Под ред. И. В. Дубровиной. — 2-е изд. — М.: ТЦ Сфера, 1998. — 528 с.
90. *Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах:* Наказ МОН України від 20.04.2001 р. № 330.
91. *Про основні завдання психологічної служби системи освіти України у 2003–2004 навчальному році:* Лист МОН України від 11.08.2003 р. № 1/9–380.
92. *Про планування діяльності практикуючих психологів та соціальних працівників (педагогів):* Інструктивний лист МОС України від 29.12.1994 № 9/1. — 325 с.
93. *Психологія діяльності та навчальний менеджмент:* Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. А. Козаков, М. В. Артюшина, О. М. Котикова та ін.; За заг. ред. В. А. Козакова. — К.: КНЕУ, 2003. — 829 с.
94. *Рибалко В. В.* Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно-центрованої систематизації категоріально-понятійного апарату). — К.: НИКА-ЦЕНТР, 2003. — 204 с.
95. *Рибалко В. В.* Психологічна культура особистості у професійній підготовці та діяльності практичного психолога // Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичного психолога у вищих навчальних закладах: Матеріали Всеукр. наук.- практи. конф. (16–17 травня 2002 р.) / За ред. С. Д. Максименка.
96. *Рибалко В. В.* Психологічна служба у позашкільних закладах // Основи практичної психології: Підручник / За ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. — К.: Либідь, 1999. — С. 372–377.

97. *Туриніна О. Л.* Вплив рівня психологічної культури на організаційну культуру колективу // Актуальні проблеми психології. — К.: Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, 2002. —Т. 1. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — С. 32–36.
98. *Туриніна О. Л.* Проблеми формування психологічної культури у старшокласників // Проблеми вищої педагогічної освіти: Зб. матер. Міжнар. конф. — Тернопіль, 2000. — С. 27–34.
99. *Шмелева И. А.* Введение в профессию. Психология: Учеб. пособие. — СПб.: Питер, 2007. — 253 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Психологічна служба”.....	4
Зміст дисципліни “Психологічна служба”	5
Плани семінарських і практичних занять	10
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	13
Варіанти контрольних робіт	13
Питання для самоконтролю.....	15
Список літератури.....	19

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. Г. Рогузько</i>
Комп’ютерне верстання	<i>А. М. Голянда</i>

Зам. № ВКЦ-4440

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідectво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*